

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs

Nota aan de leden van de Vlaamse Regering

Betreft: voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs

1. Algemene toelichting

In haar vergadering van 14 juli 2017 heeft de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring verleend aan het voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs en aan de bijhorende memorie van toelichting (VR 2017 1407 DOC.0817/1, DOC.0817/2QUATER en DOC.0817/3TER).

Tevens heeft zij de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, gelast om met betrekking tot dit voorontwerp:

- 1° advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de raad van bestuur van Syntra Vlaanderen;
- 2° formele onderhandelingen te voeren met de representatieve vakorganisaties en de verenigingen van schoolbesturen voor het secundair onderwijs.

Het advies van de raad van bestuur van Syntra Vlaanderen werd uitgebracht op 22 september 2017. Zowel het advies van de VLOR als dat van de SERV dateert van 3 oktober 2017. De onderhandelingen met de sociale partners vonden plaats op 17 oktober, 24 oktober, 7 november en 14 november 2017 en werden bekrachtigd in het protocol nr. 66 van 24 november 2017.

De desbetreffende inspraakmomenten resulteerden in een aantal tekstaanpassingen, zoals nader beschreven in rubriek 2 van onderhavige nota. Die aanpassingen zijn meestal van technische aard en doen geen afbreuk aan de strekking van de principiële beslissingen die de Vlaamse Regering eerder heeft genomen rond opzet, krachtlijnen en invulling van de modernisering van het secundair onderwijs.

Het voorontwerp van decreet delegeert de Vlaamse Regering om uiteenlopende uitvoeringsmaatregelen te treffen. De Vlaamse Regering heeft intussen al (op 27 oktober 2017) een ontwerpbesluit "houdende sommige maatregelen betreffende de modernisering van het secundair onderwijs" principiële goedgekeurd. Dit heeft de weg vrijgemaakt om de onderhandelingen over zowel de decreet- als de regelgeving in het moderniseringsdossier parallel en constructief te voeren.

2. Tekstaanpassingen

Hierna volgt een beknopt overzicht van de wijzigingen aan het voorontwerp van decreet in vergelijking met de versie zoals principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering dd.

14 juli 2017. Door het feit dat enkele artikelen zijn toegevoegd, werden meerdere bestaande artikelen hernummerd zonder aan de formulering en inhoud te raken (in het overzicht hierna wordt hier dan ook niet verder op ingegaan).

Voor de meer gedetailleerde uitleg bij alle artikelen wordt verwezen naar de memorie bij het voorontwerp.

Artikel 2: de definities van de begrippen "pakket" en "studierichting" zijn verduidelijkt terwijl bijkomend het begrip "vakkencluster" wordt omschreven.

Art. 5: naast de verplichting die een schoolbestuur heeft om ouders en leerlingen te informeren over de effecten van de modernisering op het onderwijsaanbod van de school in kwestie, wordt tevens opgelegd dat het schoolbestuur moet communiceren over die modernisering in het algemeen.

Art. 13: de term "niche-structuuronderdeel" is vervangen door "niche-studierichting" vermits het niche-concept enkel geldt in het voltijds gewoon secundair onderwijs waar in de tweede en derde graad enkel het begrip "studierichting" wordt gehanteerd.

Art. 17: de voorwaarde voor een "domeinschool" wordt gecorrigeerd. Het was uiteraard nooit de bedoeling om als domeinschool alle 8 studiedomeinen uit de matrix te moeten organiseren met tenminste 1 studierichting in elk van de 3 finaliteiten, wat trouwens onrealistisch zou zijn, maar wél om die aanbodvoorwaarde toepasselijk te stellen op elk van die studiedomeinen die de school inricht.

In hetzelfde artikel worden 3 mogelijke schoolconcepten vermeld (wat op zich andere schoolconcepten niet uitsluit). De tekst wordt herschikt in die zin dat slechts éénmaal voor alle concepten samen wordt bepaald dat "organiseren van een aanbod" impliceert dat tenminste 1 regelmatige leerling is ingeschreven op de eerste lesdag van oktober.

Art. 20 (nieuw): de modernisering van het secundair onderwijs kent een progressieve inwerkingtreding. Dit betekent dat tal van codexbepalingen geleidelijk moeten uitdoven en andere geleidelijk moeten ingaan. Omwille van transparantie en leesbaarheid is er bewust voor gekozen om deze omschakeling tekstueel niet binnen de bestaande artikelen te verwerken, maar om voor de onderdelen "structuur en organisatie op macro niveau" en "lessenrooster" telkens twee aparte afdelingen te voorzien. De ene afdeling bevat dan in een transitieperiode de huidige uitdovende bepalingen en de andere afdeling de geleidelijk van kracht wordende nieuwe bepalingen. Voor het onderdeel "lessenrooster" is in artikel 19 weliswaar het opschrift voorzien maar er ontbreekt in de decreettekst, ten onrechte, de uitdoofbepaling zelf. Dit hiaat wordt thans via het nieuwe artikel 20 rechtgezet.

Art. 28 (voorheen 27): de delegatiebepaling aan de Vlaamse Regering om de voorwaarden vast te stellen voor de individuele invulling van een differentiatiepakket is overbodig en wordt weggeschreven omdat het artikel in kwestie zelf al die invulling regelt.

Art. 33 (voorheen 32), 34 (voorheen 33), 35 (voorheen 34), 37 (nieuw), 38 (nieuw) en 39 (nieuw) : deze artikelen moeten worden samen gelezen en omvatten het geheel van programmatienormen voltijds gewoon secundair onderwijs. Daarbij moet een onderscheid worden gemaakt tussen bepalingen die vigeren binnen het gemoderniseerd secundair onderwijs en bepalingen die vigeren in de aanloop naar de modernisering en bijgevolg een tijdelijk karakter hebben.

De uitbreiding van de programmatienormen t.o.v. het voorontwerp zoals door de Vlaamse Regering op 14 juli 2017 principieel werd goedgekeurd, is er onder meer gekomen na afweging van signalen die vanuit de inspraakorganen werden opgevangen. De uitgangspunten daarbij zijn de volgende.

1° Op basis van de matrix en de concordanties van bestaande naar nieuwe structuuronderdelen formeel bekend zijn gemaakt, moeten de onderwijsverstrekkers in hun lokaal programmatiebeleid kunnen anticiperen op en zich zetten naar de onderwijsstructuur, naar het opleidingsaanbod en naar het daaruit volgend geambieerd schoolconcept van de toekomst.

2° Om én de doorloop van programmatiedossiers én de rechtszekerheid voor de betrokken schoolbesturen te bevorderen, worden vervaltermijnen gelanceerd. Een aanvraag of melding van programmatie na de vastgelegde limietdatum is onontvankelijk. Daartegenover staat dat ook voor de beslissing van de Vlaamse Regering een uiterste (maar niettemin haalbare) datum is vooropgesteld. Bij overschrijding hiervan is de programmatie van rechtswege goedgekeurd. Over wat het werken met vervaltermijnen precies inhoudt, zullen schoolbesturen en scholen expliciet en duidelijk worden geïnformeerd.

3° In die gevallen waar de Vlaamse Regering over een programmatie moet beslissen, met uitzondering van de overgangssituatie "studiecontinuïteit" zoals hieronder beschreven, is die beslissing afhankelijk van een reeks strikte criteria: vraag en aanbod, waarborgen van vrije keuze en studiecontinuïteit voor leerlingen en, afhankelijk van het geval, samenwerking met de bedrijfswereld en infrastructuurvoorzieningen. Ook de afspraken met andere lokale onderwijsinrichters zoals VDAB, Syntra, secundair volwassenenonderwijs, ... , zijn van belang. Die gemeenschappelijke criteria moeten stroomlijning in de besluitvorming verzekeren.

Rekening houdend met al het voorgaande zijn de regels voor mogelijke programmatie de hierna volgende (1° en 2° waren al opgenomen in het voorontwerp dat door de Vlaamse Regering principieel werd goedgekeurd; 3° tot en met 5° zijn nieuw).

1° Binnen het gemoderniseerd secundair onderwijs zijn vrij programmeerbaar, behoudens niche:

- a) alle structuuronderdelen van de eerste graad;
- b) structuuronderdelen die toelaten een domeinschool te worden;
- c) structuuronderdelen binnen het studiedomein van een domeinschool.

2° Binnen het gemoderniseerd secundair onderwijs zijn alle structuuronderdelen die niet onder 1° ressorteren programmeerbaar na adviesprocedures en mits goedkeuring door de Vlaamse Regering.

3° In afwachting van de modernisering kan, na adviesprocedures en mits goedkeuring door de Vlaamse Regering, een structuuronderdeel van het huidig opleidingsaanbod van de derde graad (voor BSO ook het derde leerjaar van de derde graad) worden geprogrammeerd omwille van studiecontinuïteit voor leerlingen die moet leiden naar een diploma van secundair onderwijs.

4° In afwachting van de modernisering kan, na adviesprocedures en mits goedkeuring door de Vlaamse Regering, een structuuronderdeel van het huidig opleidingsaanbod van de tweede of derde graad worden geprogrammeerd als het schoolbestuur precies aangeeft hoe dit structuuronderdeel bij de invoering van de modernisering wordt geconcordeerd. Het schoolbestuur zal zich hierbij baseren op de concordantietabellen die de Vlaamse Regering in het uitvoeringsbesluit op de modernisering heeft vastgelegd.

5° In afwachting van de modernisering en zolang de concordantietabellen voor het derde leerjaar van de derde graad niet zijn vastgelegd, kan een structuuronderdeel van het huidig opleidingsaanbod van voormeld leerjaar voorwaardelijk vrij worden geprogrammeerd zoals het is voorzien in het programmatiebesluit van de Vlaamse Regering van 17 januari 2014 dat momenteel van kracht is. Concordanties kunnen maar worden uit-

gewerkt als de nieuwe structuuronderdelen (i.c. Se-n-Se) in de matrix zijn opgenomen, wat voornamelijk niet het geval is omdat het onderzoek en de voorbereiding ervan nog aan gang zijn. Anderzijds is het niet opportuun om, zelfs tijdelijk, een absolute programma-tiestop voor het derde leerjaar van de derde graad in te voeren. Vandaar wordt er teruggerepen naar de thans bestaande regelgeving.

Afsluitend wordt aangestipt dat de programmaties, vermeld in 1° en 2°, een definitief karakter hebben, en de programmaties, vermeld in 3° tot en met 5°, beperkt blijven tot een overgangsperiode en op termijn in de codex kunnen worden weggeschreven.

Art. 56 (voorheen 53): de opleidingen van de kwalificatiefase en integratiefase van het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 3, kunnen leiden tot een of meer beroepskwalificaties of deelkwalificaties in plaats van tot één beroepskwalificatie of deelkwalificatie.

Art. 60 (voorheen 57): de inwerkingtreding wordt verdaagd naar 1 september 2019 en in overeenstemming gebracht met de gewijzigde programmatiebepalingen.

3. Budgettaire weerslag

Ook na de tekstaanpassingen naar aanleiding van de inspraakprocedures, blijft dat het voorontwerp geen budgettaire gevolgen heeft.

De Inspecteur van Financiën verleende een advies dd. 5 juli 2017. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd gegeven dd. 14 juli 2017.

4. Kwaliteit van de wetgeving

4.1. Taal- en wetgevingstechnisch advies

Met het taal- en wetgevingstechnisch advies nr. 2017/215 dd. 23 juni 2017 werd rekening gehouden.

4.2. RIA

Bij de indiening voor eerste principiële goedkeuring werd al gesteld dat er geen RIA nodig is. Een Kind en Jongere-effectenrapport (JoKER) werd wel opgemaakt.

5. Weerslag op de lokale besturen

Ook na de tekstaanpassingen naar aanleiding van de inspraakprocedures, blijft het gegeven dat het voorstel van beslissing geen weerslag heeft op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

6. Weerslag op het personeel

Ook na de tekstaanpassingen naar aanleiding van de inspraakprocedures, blijft het gegeven dat het voorstel van beslissing geen weerslag heeft op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemene beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

7. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft

de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs, en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, te gelasten om over dit voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

3° de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, te machtigen om de belanghebbende schoolbesturen en scholen, onder voorbehoud van de definitieve goedkeuring van dit decreet, te informeren over de bepalingen ervan zodat lokaal de modernisering optimaal kan worden voorbereid.

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Onderwijs

Bijlagen:

1° voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs;

2° memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet;

3° advies van de raad van bestuur Syntra Vlaanderen van 22 september 2017;

4° advies van de VLOR van 3 oktober 2017;

5° advies van de SERV van 3 oktober 2017;

6° protocol nr. 66 van 24 november 2017 van de onderhandelingen met de sociale partners in de onderwijssector.